

Universitätsbibliothek Paderborn

**Avgvstini Barbosæ I. V. D. Lvsitani, Protonotarii, Et
Ivdicis Apostolici designati pro Tribunali Nunciaturæ
Hispaniæ, ac insignis Ecclesiæ Vimaranensis Thesaurarij
Maioris, Collectanea Doctorvm, Qui ...**

Barbosa, Agostinho

Venetiis, 1643

11. Episcoporum iuri nihil est derogatum ob honorarios titulos, & priuilegia
particularia, & c.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14108

- correctione agitur, omni & quacunque appellatione, seu querela, etiam ad Sedem Apost. interposita remota, quæ executionem nullo modo impedit, aut suspendere valet, posse procedere, punire, & exequi, dummodo procedat sine processu, & sine scriptis, etiam carcerando, & carceratos detinendo, tunc enim si carcerati appellauerint, posse indicem appellationis cognoscere de prætenso excessu in corrigoendo, interim tamen non impeditur, aut suspendi executionem corum, que ab Ordinario sunt decreta, de quo suprà sess. 13. de reformat. cap. 1. num. 5.
3. Vnde Episcopo formato processu, & seruatis fernandis procedente non habere locum huius decreti dispositionem, refert decimum Franc. Leo d. num. 77. tunc cum appellationem quoad utrumque effectum admitti dixi suprà sess. 13. de reformat. cap. 1. post num. 7.
4. Dari tamen appellationem, si Episcopus in visitatione procedat in exemptos, seu alias priuilegiatos contra eorum priuilegia, resoluunt Marchef. dict. num. 78. Aloys. Ricc. d. resol. 7. num. 3. vers. verum, Ego ipse d. alleg. 73. num. 34. & citati suprà sess. 13. de reformat. cap. 1. num. 5. in fine.
5. a Etiam tanquam Sedi Apost. delegati.] An in dubio procedere censeantur vt delegati vide Nauarr. conf. 32. num. 8. de sentent. excommunic. in antiqu. Monach. de presumpt. lib. 2. pres. 17. num. 4. Mascard. de probat. concl. 945. num. 15. Cened. ad Decretal. collect. 157. num. 1. metripium de officio, & poteſt. Episcop. part. 3. alleg. 92. num. 10. cum seqq.
6. b Que illa ex prudencia sua, &c.] Episcopum non tenebit visitationem concludere intra certum, & determinatum tempus, neque ad hoc Concilium vulum prescripsisse, sed reliquissim arbitrio Episcopi, illudque debere esse discretum, & moderatum, referunt decimum Aloys. Ricc. in praxi rerum fori Eccles. decis. 717. in 1. edit. alias resol. 608. num. 2. in 2. edit. Armendar. in addit. ad recopil. legum Nauarr. lib. 1. tit. 18. l. 7. de Episcopis num. 113. Ego ipse dicta alleg. 73. num. 39.
7. Possit tamen ipsum Episcopum praestituere terminum Archidiacono ad visitationem expedientam, & prescribere comitatum, & equitatum, ne oneri sit Ecclesiis, quas visitauerit, asserit resolutum Piasec. in praxi Episcop. part. 2. cap. 3. vbi de visitatione quorundam exemptorum, num. 62. pag. 213. quem refero Ego ipse d. alleg. 73. num. 39.
- y Aut vlla inhibicio, &c.] Intelligit Salzed ad Bernard. in praxi. Canon. cap. 79. littera B. vers. est tamen circa superiora, vt hoc Decreto procedat quando index superior non iustificata appellatione, nec visis actis processus inferiori inhibere contendit; sed si postquam appellatio iustificata fuerit ex processu iam ad tribunal appellationis delata inhibito concessa fuerit, erit obtemperanda; nec poterit inferior index ad suæ sententia executionem procedere, aliter quidem Superiorum iudicium auctoritas & potestas non vulgarem iacturam patetur, dareturque causa inferioribus iudicibus, vt prolibito iudicarent, & multis causis appellationis auxilium nihil proficeret, & alia multa incommoda sequerentur, quæ proflus aliena sunt à mente sancti Concilij Haec tenus Salzedo.
8. d Appellatio.] Suspensiua scilicet, & non deuolutiua, vt per Villadieg. in speculo visitat. fol. 35. num. 31. Erafm. à Cochier de iuris d. Ordin. part. 2. q. 14. num. 5. Thom. Valaf. allegat. in iuris tom. I. alleg. 70. num. 5. in fine. contra Gonzal. Mendez de Cabedo diuers. argument. lib. 1. cap. 19. à num. 8. existimantem in causa visitationis effectum suspensiua appellationis tolli solum vbi agitur de correctione morum. Verum haec in re optimè Narbona l. 59 gloss. 1. num. 148. sit. 4. lib. 2. Recopil. distinguunt inter sententiam diffinituam, & interlocutoriam, ita ut in causis visitationis à sententia diffinitiva quoad effectum suspensiua tantum appellari prohibeatur. Supr. sess. 22. cap. 1. de reformat. à sententia autem interlocutoria in causis visitationis non solum quoad effectum suspensiua, sed etiam quoad effectum deuolutiua appellatio interdicatur, & refert quod proposito dubio in sacra Congregat. An quod statuit decretum Concilij sess. 13. cap. 1. ne in causis visitationis, & correctionis, siue habilitatis, & inhabilitatis, nec non criminalibus ab Episcopo ante definituam ab interlocutoria, vel alio quocumque grauamine appelletur, ita intelligendum sit ut nullatenus appellari & cognosci possit de grauamine huismodi, vel potius quod circa præiudicium cursus causa coram Episcopo, possit Metropolitanus cognoscere de grauamine ante diffinituam, nec mandare vt sibi transmittatur copia processus.
- Si in visitatione appellari contigerit ab Episcopo suffraganeo, etiam tanquam Sedi Apost. delegato, debere appellari ad Metropolitanum quoad effectum deuolutiua, non quoad suspensiua, referunt decimum Piasec. d. cap. 3. num. 61. Zerol. in praxi Episcop. part. 2. verb. visitatio §. 3. Aloys. Ricc. in praxi aurea resol. 449. num. 2. prope fin. Ego ipse dicta alleg. 37. num. 35. & alleg. 92. num. 14.
- Episcopus quando ex Concil. Tridentin. procedit vti Sedi Apostol. delegatus in causis, quæ sub eius iurisdictione non comprehenduntur, non potest ab eo nisi ad Sedem Apostol. appellari, neque ex hoc inferioribus iudicibus vulum fit præiudicium, refert decimum Garc. de benef. part. 4. c. 5. num. 12.
- Seu querela, &c.] Non posse Episcopum in visitatione reculari tanquam suspectum, dum tamen in ea processum non compleat, & se intra visitationis terminos contineat, sicut etiam in preparatoria inquisitione non posse vt suspectum reculari, neque probatione, vel allegatione suspicionis impediti quominus poena extraordinaria, quæ mortum correctionem, & emendationem respiciat, visitatos, asserit decimum Garc. part. 3. cap. 2. num. 198. Gabr. Pereira de manu Regia part. 1. cap. 7. num. 18. Salgado de protet. Regia part. 2. cap. 15. num. 63. Mendez de Castro in praxi Lusitana part. 2. lib. 2. cap. 3. numer. 35. vbi cum Gabr. Pereira citato loco, subdit visitatorem posse tanquam suspectum reculari, quando ante visitationem fuerat iam iudicatus suspectus. Armendar. in addit. ad recopil. legum Nauarr. lib. 1. tit. 6. l. 5. §. 2. num. 7. & 8. vbi num. 34. secus dicit si in visitando modum excellent, refero Ego ipse d. alleg. 73. num. 38. vbi ad litteram transcripti quadam Breue Pauli V. tel. rec. super hoc transmisum Reuerendiss. Episcopo Portugal. sub dat. 29. Octobris 1610.

Episcoporum iuri nihil est derogatum ob honorarios titulos, & priuilegia particularia, nisi, &c.

C A P V T XI.

1 Doctores de materia cap. agentes.

2 Protonotarij an & quando exempti sint à iurisdictione Episcopi.

3 Protonotarius honorarius tam in ciuilibus, quam in criminalibus causis fori priuilegio gaudet.

4 Referendarij de numero sunt exempti.

5 Referendarij cedunt precedentiam Auditori Confidentialiarum.

6 Subcollectores iopoliorum tam in officio, quam post ab Ordinarij iurisdictione exempti sunt.

7 Subcollectores non possunt visitari nec corrigi ab Episcopo.

8 Oblati

- 8 Oblati priuilegio & exemptione quando gaudeant.
 9 Capellani Regij exempti sunt à iurisdictione Ordinarij, si actu fuerint seruientes in Capellis Regij.
 10 Fratres S. Joannis Hierosol. possunt dare dimissorias clericis inferuentibus in eorum Ecclesijs.
 11 Curam animarum exercentes etiam in Parochiali-

bus Hierosol. Religionis tenentur accedere ad Congregationes, quae iussu Episcopi ad casus conscientia differendos habentur.

- 12 Eques Hierosol. si incidat in excommunicationem can. si quis suadente, potest Episcopus præcipere omnibus Parochis, & Sacerdotibus ne eum admittant intra Ecclesias ipsi Episcopo subiectas.

^a Supr. sess.
^b cap. 3.

Q Voniam priuilegia & exemptiones que varijs titulis plerisque conceduntur, hodie perturbationem in Episcoporum iurisdictione excitare, & exemptis occasionem laxioris vita præbere dignoscuntur, decernit sancta Synodus, vt si quando iustis, graibus, & ferè necessariis suadentibus causis, aliquos honorarijs titulis & Protonotariatus, Acolytatus, Comitis Palatini, Capellani Regij, aut alijs huiusmodi in Romana Curia, vel extrâ insignibus decorandos esse placuerit, & necnon alios, cuicunque monasterio oblatos, vel quomodocumque addictos, aut sub nomine seruientium militis, seu monasterijs, hospitalibus, collegijs, aut quocumque alio titulo assumi, nil ex ijs priuilegijs detraictum esse Ordinarijs intelligentur, quo minus ijs, quibus ea iam concessa sunt, vel in posterum concedi contigerit, ipsis Ordinarijs & tanquam Apostolicæ Sedis delegatis, plenè in omnibus & quo ad Capellanos Regios, iuxta constitutionem Innocentij III, que incipit, ^b Cum Capella, subiecti existant, ^c exceptis tamen ijs, qui prædictis locis, & aut militis actu seruunt, & intra eorum septa, ac domos resident, subque eorum obedientia viunt, siue iis, qui legitimè, & secundum regulam earundem militarum professionem fecerint, de qua Ordinarij constare debeat, non obstantibus priuilegijs quibuscumque, & etiam religionis sancti Joannis Hierosolymitani, & aliarum militarum. Que verò priuilegio residentibus in Curia Romana, vigore Eugenianæ Constitutionis, aut familiaritatis Cardinalium competere solent, & ea in ijs, qui beneficia Ecclesiastica obtinent, ratione prædictorum beneficiorum minimè intelligentur, sed Ordinarij iurisdictioni subiecti permaneant, non obstantibus quibuscumque inhibitionibus.

- ^a Cap. cùm capella extra de pitiueleg. Decreta lib. 5. tit. 35. c. 16.
- ^c Cap. diuin. de priuileg. in ext. commun.
1. Ide Paul. Fusc. de visitat. lib. 2. cap. 8. num. 1. & cap. 11. num. 1. & cap. 20. num. 16. Flamin. Paris. de resignat. benefic. lib. 3. queſt. 11. num. 5. Franc. Leon. in thesauro fo- ri Eccles. part. 2. cap. 2. num. 7. & 8. Fr. Emman. queſt. regul. tom. 2. queſt. 64. art. 4. & q. 108. artic. 3. Aldrete in allegat. pro omnino da Religionum exemptione part. 1. cap. 6. num. 2. Erafm. à Cochier de iurisdict. Ordinarij in exemptos part. 1. queſt. 18. num. 8. nouillimè Stephan. VVeyms ad constitutiones 2. 4. ex antiquo iure de promptas, & per Concil. Tridentin. innovatas, confit. 2. pag. 248. cum seqq. vbi innovari dicit cap. cùm capella, de primis, per textum Concilij in præsenti, & viunt ac alterum multipliciter explicat, latè Modern. de supplicis. ad sanctissim. part. 2. cap. 15. à num. 13.
  2. ^a Protonotariatus.] An & quando Protonotarij exempti sint à iurisdictione Episcopi, vide Mandos. de signatura gratia, sub tit. Protonotarij, Anton. de Prauis de iurisdict. Episcopi cap. 8. Erafm. à Cochier q. queſt. 18. met ipsum de officio & potest. Episcopi p. 3. alleg. 74. num. 30. cum seqq. Sel. in select. canonice. 2. 1. num. 2. vbi assert. in Papie. 14. Decembri 1630. sive decimus Protonotarium Apost. in ciuilibus esse exemplum quoad causas excedentes summa. 2. 5. ducatorum ex Bulla 8. Leonis X. quia Concilium in præsenti non derogat priuilegijs Protonotariorum, nisi in causis criminalibus.

3. Protonotarius honorarius tam in ciuilibus, quam in criminalibus causis fori priuilegio gaudet, etiam si Ecclesia non inferiat, Sel. d. cap. 71. num. 3. attestans ita deci- sum. sub die 9. July 1626. & quamus non sit ad scriptus seruicio aliquis Ecclesia, ex eodem Sel. dicto loco, vbi refert sic fuisse resolutum in Toletana 27. Marti 1632. De Protonotarij titularibus aliqua dixi in tract. de Canoniciis c. 5. num. 54. & cap. 18. nu. 34. & nouissimè in canoniciis deci- sionibus verb. Protonotarius.

4. Referendarios de numero esse exemptorū dicit Zerol. in praxi Episcop. part. 2. verb. Referendary, subsum tamē locorum Ordinarij ratione beneficiorum, quia habent in partibus, vt per Aloys. Ricc. in praxi aurea resolut. 30. quem referto Ego ipse de off. & potest. Episcopi part. 3. alleg. 74. à num. 30.

5. Referendarios cedere præcedentiam Auditori Con- fidentialium, tenet Sel. d. cap. 71. num. 8. assertens ita deci- sum per S. Congreg. Rit. sub die 6. Decembri 1621. Et illos extra Ecclesijs, præcedere debere Canonicijs & Di- gitariis, assert idem Sel. citato loco, attestans sic cœsuf- fe cœdem S. Congr. in Veronen. 6. Iunij, & 4. July 1626.

Subcollectores spoliorum tam in officio, quam post ab Ordinarij iurisdictione exemptos esse, idque in vim Bulla sanctæ mem. Gregorij X IIII, resolut Sel. d. 6. 71. num. 10. vbi refert ita censuisse S. Congreg. Episcop. & Regul. in Egitanien. 15. July 1616.

Subcollectores igitur non posse visitari, nec corrigi ab Episcopo refutem decimus Garc. de benefic. part. 3. cap. 2. num. 198. in 18. declar. Armendar. in addit. ad recop. legum Nauarra 1. 1. tit. 6. de visitat. num. 80.

^b Necnon alios cuicunque Monasterio oblatos, &c.] Oblatos priuilegio, ac exemptione ita demum debere potiri si in forma iuri validia perpetuo, irrevocabiliter, plenè & cum effectu se ipsis, & bona sua omnia, præsentia, & futura, nulla prorsus, quamvis minima, eorum portione, neque in proprietatem, neque in vi sum fructum sibi reseruata Religioni obtulerint, & habitum aliquiliter mutauerint, refero decimus Ego ipse in tract. de iure Eccles. lib. 1. cap. 39. §. 2. paulo post. print. in vers. de oblatis. vbi addo quod si omnia prædicta simul non concurant, neque fori priuilegio, neque immunitate a secularibus exacti- nibus frui posse.

^c Tanquam Apost. Sedis delegatis.] Vnde ex facto dicitur Sacram Congreg. in quadam controvertia Collegiate Ecclesie S. Michaelis Lucensis respondisse, quod licet visitari non posset Ecclesia ratione fundationis, & donationis, vpo exemptione ab Episcopo vt Ordinario, visitari tamen posset ab eodem Episcopo tanquam Sedis Apost. delegato, vt refert Stephan. VVeyms d. confit. 21. num. 11. subdicens eandem delegatorum Sedis Apost. potestatem adhuc attribuisse Tridentinam Synodum sess. 6. de reform. c. 3. & sess. 14. de reform. c. 4. Episcopis Diœcesanis quoad ius visitandi, corrugandi, & puniendo indiffe- renter omnes nō obstantibus quibuscumque exemptionibus, & priuilegijs, quia per illa iurisdictione Episcopalem voluit impediti non posse, & idem Stephan. VVeyms citato loco num. 12. aduerterit quod quando Ordinarij delegatam iurisdictionem exercere voluit contra exemptos, consulto exprimitur in procedendo, cùm in dubio sola ordinaria, non vero delegata iurisdictione proce- sisce censeretur, & num. 13. affirmat eandem delegatam potestatem exercere non posse Vicarium generalem Episcopi vigore sua ordinaria iurisdictionis, neque Ca- pitulum Cathedralis, Sede Episcopali vacante.

^d Et quoad Capellanos Regios, &c. Vide Paul. Fusc. de vi- fuit. lib. 2. c. 11. nu. 1. Zerol. in praxi Episcop. p. 2. verb. exempti, late

latè Aloys. Ricc. in praxi part. 4. resol. 493. cum seqq; Steph. VVeyms d. constit. 21. n. 16. vbi dicit Capellanos Regios tunc demum uti posse exemptione ab ordinaria iurisdictione, si actu fuerint seruientes in capellis Regijs, non etiam extra illas degant. Erasm. à Cochier d. p. 1. q. 32. n. 9. vbi subdit quod isti Capellani ratione beneficiorum, quæ alibi obtinent, subfunt Episcopo, & citat Mandos, de signature gratia, tit. Exemptiones, in fine Zerol. in d. praxi Episcop. part. 1. verb. Exemptio §. 2.

De exemptione per summos Pontificis concessa Capellani Regie Capella Vlxbonen. latè agit Cabed. de patronatibus Regia Corona, cap. 43. per tot.

Excepit, tamen h̄. &c.] Vide Fr. Emman. dicto tom. 2. quest. 62. art. 14. q. quæst. 67. art. 4.

10. *¶ Aut Militijs actu seruient.* [Notat Stephan. VVeyms d. constit. 21. num. 9. pag. 255. Ordinum Militarium priuilegijs & exceptionibus gaudere nō posse nisi actu Militie, & in dominis illius, & sub eius obedientia seruientes, & quod probauerint fe in ea legitimam emisisse professionem, alioquin Ordinarij Diœcesani fundatam habent intentionem contra eos, & eorum clericos procedendi iuxta decreta Concilij Trident. seq. 6. c. 5. & seq. 14. c. 4. & hoc decreto, additique ex Zerol. in praxi Episcop. part. 1. verb. exemptio q. 3. quod in seruientes Religionis S. Ioannis Hierosolymitani, vel alteri ex Militaribus eius exemptionibus non gaudent, nisi habuerint qualitates, & circumstantias sequentes. Primam, vt re ipsa, atque actu reali seruant Ecclesiæ Ordinis. Militaris exempti. Secundam, vt resideant in dominis sui Ordinis, & intra

septa illatum. Tertiā, vt sub obediencia Ordinis viuant. Quartam, vt professionem fecisse debeant secundum regulā ipsarum Militiarum. Quintam, quod de permissione teneantur fidem facere, apud Ordinarij dictefatum. Fratres S. Ioannis Hierosolymitani non posse dare dimissorias clericis inferuentibus in eorum Ecclesiis, ad eum finē vt possint ordinari, refert decisus Sel. d. c. 71. n. 15.

Curam animarum exercentes, etiam in Parochialibus Hierosolymitanæ Religionis, teneri accedere ad Congregationes, quæ iussu Episcopi ad casus conscientia differendos habentur, refoluit Sel. cap. 71. num. 17. attestans ita finis decisum sub die 4. Martij 1598.

¶ Etiam Religionis S. Ioannis Hierosolymitani, &c.] Vide Fr. Emman. quæst. regular. tom. 1. quest. 65. art. 17.

Eques Hierosolymitanus suum Parochium publicè alapa percussit, & citatus ab Ordinario, sua priuilegia oppofuit, in quo cau referit dictum Sel. d. cap. 71. n. 20. non posse Ordinarij exercere villam iurisdictionem, neque excommunicando, neque declarando excommunicatum, quia ex priuilegio exemptus est, vt in hoc decreto, tamen ex quo ipse ob talē percussionem incidit in excommunicationem can. si quis suadente dia- bolo, posse Episcopum præcipere omnibus Parochis, & Canonicis, & alijs Sacerdotibus, ne eum admittant in tra Ecclesiæ iphi Episcopo subiectas.

¶ Ea in his, qui beneficis, &c.] Respectu beneficiorum Ordinarij iurisdictioni subfunt exempti, minimè inhibitione aliquæ obstante, Seraph. de c. 595. Modern. de supplicat. ad Sanctiss. part. 2. cap. 15. num. 14.

De ætate, & qualitate suscipiendorum in Ecclesiis Cathedralibus, & professione fidei, Officio, ac de residentia.

C A P V T XII.

1. *Ætas 25. annorum inceptorum requiritur in eo, qui ad dignitatem, cui animarum cura subest, promoueri desiderat.*
2. *Ætas incipit à die nativitatis. ibid.*
3. *Cura iurisdictionis in dignitate facit ut ad illam requirantur 25. anni incipi.*
4. *Dignitas principalis in Collegiata requiri atatem 25. annorum inceptorum.*
5. *Archidiaconi qui oculi dicuntur Episcopi, in omnibus Ecclesiis ubi fieri potest, eligendi qui sint Magistri, &c.*
6. *Archidiaconi qui verè animarum cura, & omni prorsus iurisdictione carent, non tenentur esse Doctores.*
7. *Archidiaconi apud Hispanos nullam habent iurisdictionem.*
8. *Scholastria conferenda est Doctori, vel Magistro, aut Licentiato in Theologia, seu iure Canonico, alids prouisio est nulla.*
9. *Dignitas principalis in Ecclesia collegiata exempta non debet necessariò conferri Licentiato.*
10. *Dignitates in Cathedralibus, quibus nulla inest animarum cura, possunt habere minores 25. annis, dummodo non minores 22.*
11. *Canonici Regulares non comprehenduntur sub hoc decreto.*
12. *Coadiutor, & coadiutor possunt abesse tribus mensibus.*
13. *Anni viginti duo ad dignitates requisiti debent esse completi.*
14. *Dignitates in Collegiata prouidentur habentibus Barbos. Collect. in Concil. Trid.*
15. *Personatus habet quasdam prærogatiwas in Ecclesia post existentes in dignitate.*
16. *Doctores de professione fidei emitenda agentes.*
17. *Forma professionis fidei.*
18. *Professionem fidei emittere tenentur promouendi ad Episcopatus.*
19. *Pralati Regulares intra duos menses ab accepta possessione sue præfecturæ ad emitendam fidei professionem tenentur.*
20. *Professionem fidei emittere non tenetur prouisus de parochiali, quæ olim habuit parochianos, sed nunc habere deficit.*
21. *Professionem fidei emittere non tenentur qui non prouidentur de titulo parochiali, sed deputantur in parochijs ad exercendam curam animarum.*
22. *Terminus duorum mensium datus ad faciendam fidei professionem non currit prouisa, qui non accepit possessionem, quamvis per eum sit etiam quoniam illam adipiscatur.*
23. *Possessio pacifica requiritur ut quis teneatur intra duos menses post eam fidei professionem emittere.*
24. *Professionem fidei emittere tenetur cum facere debens etiam post duos menses ab accepta pacifica possessione.*
25. *Professionem fidei facere coram vicario sufficit etiam Episcopo non impedito.*
26. *Professionem fidei se fecisse probare tenetur prouisus quando Ordinarius super illam inquirit ex officio.*
27. *Professionem fidei emittere tenetur prouisus sive per obitum, sive per resignationem, non tamen prouisus de coaditoria illa durante.*
28. *Professionem facere tenetur prouisus de Dignitatibus*

Aa